

Ситуација у Србији ових дана подсећа на нимало једноставну ситуацију, у коју је Русија доспела деведесетих година прошлог века. Очигледно је да су вашој земљи потребне промене. То признају и Влада Србије и опозиција, широко јавно мњење у Србији, страни посматрачи. Према мом мишљењу, не би требало очекивати некакве савете споља, већ се, пре свега, руководити објективним потребама друштва

„Званичан став Руске Федерације у погледу Косова и Метохије је јасан и свеобухватан. Конкретно: ми подржавамо оне путеве, и решења која су прихватљива за Србију, и српски народ, њену владу. Тог става ћемо се држати доследно и чврсто“ – каже Александар Конузин, амбасадор Русије коментаришући нашу констатацију о донекле измењеним спољно-политичким околностима у Србији, недавним збивањима, одлуци МСП о легитимности шиптарског самопроглашења, декларације Србије у СБ УН. Његова екселенција је више него јасна у томе да је званичан став Русије према Србији, према косметском питању, и поред свега, остао исти и непоколебљив.

Да ли по Вашим сазнањима има фактора у Србији, и изван ње, који коче, или на било који начин одлажу реализацију пројекта гасовода кроз Србију?

Пројекат „Јужног тока“ већ годинама се разматра. У праву сте, пројекат „Јужни ток“ има своје противнике. Међутим, то нимало не омета Русију да с јасним циљем ради на остваривању свог пројекта у складу са зацртаним плановима. Управо смо ових дана прешли још једну важну етапу – као резултат посете председника Владе Русије Владимира Путина Бугарској, постигнути су договори који отварају могућност почетка практичних радова. Штавише, капацитет поменутог гасовода биће знатно већи него што је било првобитно процењено, али и учесника пројекта ће бити приметно више.

Српски народ је у озбиљној националној депресији. Можемо ли стање у Србији поредити са сличним приликама у Русији за време Јељцина?

Слажем се са Вама, ситуација у Србији ових дана подсећа на нимало једноставну ситуацију у коју је Русија доспела деведесетих година прошлог века. Очигледно је да су вашој земљи потребне промене. То признају влада Србије, и опозиција, широко јавно

мнење у Србији, страни посматрачи. Према мом мишљењу, не би требало очекивати некакве савете споља, већ се, пре свега, руководити објективним потребама друштва.

Од доласка Путина, сада и Медведева, Русија видно напредује, континуирано и незадрживо, како у економском, тако и у научном и војно-техничком смислу. Шта као народ и држава можемо да научимо из примера просперитета Русије?

Мислим да је српски народ довољно mudar да извуче поуке из своје историје и из искуства других земаља и народа. Чему нас је научила недавна историја? Пре свега, научила нас је томе да се треба с поштовањем односити према сопственој прошлости. Она може бити веома тешка, каткад драматична па чак и трагична, али другу историју немамо! Народ и друштво морају из ње да извлаче, узимају све оно позитивно што се десило, да црпе снагу и надахнуће потребно за очување сопственог достојанства, за изградњу боље будућности. То подразумева брижљив однос према народном памћењу, националној самобитности, сопственој култури, језику, традицијама. Сматрам, такође, изузетно важним да се у вашој земљи превазиђе дубока политичка неслога и да се постигне јединство друштва око главних задатака развоја.

МСП у Хагу дао је крајње неповољно мишљење о легитимности самопроглашене шиптарске државе на српској територији. У једном од интервјуа 2009. године, изјавили сте да, докле год се Србија буде борила за целовитост и јединство земље – имаће подршку Русије. Шта сада да очекује српски народ?

Могу само да поновим: све док се Србија буде бринула о сопственој територијалној целовитости, о сопственом суверенитету, може рачунати на адекватну подршку Русије. Сматрам да не може бити трајног решења косметског проблема без сагласности Београда, узимања у обзир мишљења свих који живе у покрајини и без принципијелних одлука међународних инстанци, у првом реду Резолуције 1244 СБ ОУН.

Шта може за Србију да значи ОДКБ, Уговор о колективној безбедности, под вођством Русије, будући да смо мала, војно-технички потпуно ослабљена земља, и народ који живи на деликатном геостратешком простору?

Русија поштује статус војне неутралности Србије, строго га се држи и своју политику

гради полазећи из те релације. Упоредо с тим, сматрам да би одређени контакти и садејство Србије с ОДКБ били корисни. Изгледа да је ствар кренула ка томе. Недавно су, наиме, посланици Народне скупштине Србије боравили у Санкт-Петербургу, где су учествовали у раду Парламентарне скупштине ОДКБ. Развој међупарламентарних веза је сасвим у духу времена. Дијалог парламентарца пружа потпунију представу о ставу држава и организација о важним међународним проблемима, омогућава дубље разумевање процеса који се у свету одвијају и шире и пажљивије упознавање с интеграционим процесима што се одигравају на евроазијским просторима, па и у сфери политике безбедности. Једино бих поводом Вашег питања приметио да је ОДКБ – колективна организација, те би зато одредница „под вођством Русије“ била некоректна.

Шта је заправо ОДКБ, и колики значај може да има у општој стабилизацији прилика у свету?

Организација Уговора о колективној безбедности је интеграционо удружење седам држава – чланица Заједнице независних држава. Она има за циљ продубљивање сарадње у сфери регионалне безбедности. ОДКБ је млада организација, настала је 2002. године. У оквиру организације су обликована три стратешка правца – Западни (Русија-Белорусија), Кавкаски (Русија-Јерменија) и Средњоазијски (Русија, Казахстан, Таџикистан, Киргизија, Узбекистан). Образоване су Колективне снаге за оперативно реаговање. Редовно се одржавају заједничке војне вежбе. Последњи пут су такве вежбе одржане на Северном Уралу, октобра ове године.

Главнина снага Организације је усредсређена на супротстављању основном изазову стабилности евроазијског региона – трговини наркотицима. Тај проблем је одређен као приоритетан, и није ОДКБ једини који се њиме бави. Такође, сваке године се заједно са ресорима за заштиту јавног реда и мира држава учесница Организације у средњоазијском региону, спроводи операција „Канал“. У ОДКБ је успостављена добра практична сарадња са Шангајском организацијом за сарадњу и Евроазијском економском заједницом. Развијају се продуктивни контакти са међународним и регионалним структурама, укључујући Противтерористички комитет СБ ОУН, Управу ОУН за наркотице и криминал, ОЕБС, ЕУ, Организацију Исламска конференција. ОДКБ је за дијалог с НАТО савезом, у првом реду о авганистанској трговини наркотицима. Нажалост, и поред знатног пораста свог броја, коалиционе снаге у Авганистану очито не излазе на крај с једним од својих главних задатака. Из године у годину расту површине засејане опијумским маком.

Предстојећи преговори Београда и Приштине су пролонгирани до неког

„повољнијег“ момента за Шиптаре и нових избора (председника) у самопроглашеној држави (на српској земљи), без обзира на спремност Србије. Шта албанска страна тиме жели да постигне?

Према мом мишљењу, Албанска страна очигледно није заинтересована за скори почетак преговарачког дијалога између Београда и Приштине. Албанска страна, наиме, покушава да добије на времену, рачуна на то да ће путем једностраних радњи довести Београд пред свршен чин и да ће на тај начин наметнути своје предлоге.

Где је место Русије у преговорима Београда и Приштине о КиМ?

Русија по питању регулисања решења косметског проблема делује строго унутар поља међународног права. Покушаји да се оно изведе изван тих оквира, бременити су урушавањем принципијелно-уговорне конструкције. Ми не желимо да учествујемо у разноврсним групама за притисак, поготово не оним које покушавају да де факто реализују планове који немају правног основа.

Представници Заједнице српских општина на КиМ упутили су недавно поруку да Срби са Космета једино верују у Русију. Како то објашњавате?

До танчина сам упознат са расположењима људи и стању на КиМ. Редовно се срећем са Србима на Космету. Сатима разматрамо све аспекте нимало једноставног живота људи, њихове велике забринутости, њихових невоља и тежњи. Моји косовско-српски пријатељи добро схватају однос Русије према КиМ. И прихватају га.

Шта би за собом повукао улазак Србије у НАТО, колико ће се то и како одразити на односе Србије и Русије?

То питање ми често постављају. Како у приватним разговорима, тако и представници јавног мњења, али и политичких партија, организација. Ја се руководим званичним изјавама српског руководства, уверавањима која ми се дају током пословних контаката. Дакле, питање уласка Србије у НАТО није актуелно.

Док се ЕУ вештачки уједињује – пред Србијом су европски захтеви за регионализацију. Имајући у виду актуелну ситуацију у Рашкој области, али и источној Србији, као и проблем Војводине, шта Србији може да донесе регионализација?

Колико ми је познато, идеја регионализације Србије није нова. О том проблему се расправља и у другим државама. Некакве јединствене схеме, очигледно, нема нити је може бити. Свака држава тај проблем решава узимајући у обзир сопствено искуство и специфичности. По свој прилици је потребно да се пронађе одређена равнотежа између локалних интереса, а они објективно постоје, и општедржавних, како додељивање великих овлашћења локалним властима не би водило издвојености, националној затворености, и, коначно – сепаратизму. И ми у Русији тражимо ту равнотежу, имајући за собом негативно искуство деведесетих година, када је додељивање, а тачније, самовољно присвајање овлашћења државе од стране појединих федералних јединица водило подривању државних начела. Морало се уложити поприлично напора како би се поново успоставила, повратила та равнотежа.

Какав је став РФ према РС, будући да су њен народ, руководство, али и сам председник Додик изричито наклонени Русији?

Наш однос према Босни и Херцеговини и ентитетима у њеном саставу – Републици Српској и Федерацији БиХ – као и према процесима који се у тој држави дешавају је, такође, доследан и принципијелан. Сматрамо да главни задатак међународне заједнице, у време после избора, представља преношење потпуне одговорности за судбину БиХ на становнике те државе. Даље, постојање апарата Високог представника у БиХ са „бонским овлашћењима“ лишено је сваког смисла. На практичном плану то би требало да значи стварање услова за преобликовање апарата Високог представника у мисију Специјалног представника ЕУ. „Бутмирска иницијатива“ јасно је показала да су покушаји спољних наметања готових схема, у стању само да компликују унутарбосански дијалог. Спровођење уставне реформе могуће је само уз сагласност свих трију конститутивних народа, како је предвиђено Дејтонским мировним споразумом. Наравно, истичемо успешан социјално-економски развој Републике Српске и стабилну политичку ситуацију у њој. Русија намерава да развија везе са БиХ, као и са њеним ентитетима – РС и Федерацијом БиХ – у строгој сагласности с дејтонским правним оквирима. Такође, ми гајимо најтоплија осећања према српском народу у Републици Српској.

Аутор: Биљана Живковић

(Печат)